

Nieuw heilig. Over hedendaagse inspiratie

Door Tanja van Leeuwen (9 november 2014 op zinweb.nl)

Een predikant van de PKN in Elst en een meelevend lid van de Protestantse Gemeente Elst vragen zich af of het heilige in onze geseculariseerde tijd nog te vinden is. Om deze vraag te kunnen beantwoorden hebben zij zeventien mensen vanuit diverse beroepsgroepen geïnterviewd. Een recensie door Tanja van Leeuwen.

De interviews

In een plezierige schrijfstijl nemen de auteurs je bij elke persoon mee op reis. Letterlijk zelfs, want na een korte opsomming van achtergrondgegevens over de geïnterviewde starten ze hun beschrijvingen met de tocht naar die persoon. Daarna volgt een boeiend portret. De gesprekken komen al snel op wat iemand heilig is. En dat leidt tot een diversiteit aan antwoorden, die samen een mooie schets geven van heiligheid in deze tijd. Ook wordt gevraagd naar hun heiligen, antiheiligen, heilige momenten en heilige plaatsen.

Wat is heilig?

De schrijvers geven als samenvatting dat het heilige een werkelijkheid is die een pelgrim door het leven overkomt. Bij veel geïnterviewden is dan ook de spanning zichtbaar tussen enerzijds een bewust jezelf openstellen voor het heilige en anderzijds het niet maakbare ervan. Het heilige bevindt zich zelfs in het verrassende (Hilde Kieboom) en is pas mogelijk als je uit je comfortzone stapt (Mart de Kruif). Het heilige wordt in de meeste verhalen binnen het geleefde leven geplaatst en is toch duidelijk van een andere orde.

Heiligen en antiheiligen

Elke geïnterviewde krijgt uit een hoeveelheid aangeboden afbeeldingen van mensen de keus om hier drie heiligen en antiheiligen uit te kiezen. Dit geeft een zekere sturing aan de eregalerij van heiligen die hieruit opgesteld wordt, maar iemand van buiten die lijst inbrengen was ook een optie.

Intrigerend om te zien dat wie voor de één heilig is, voor de ander absoluut een antiheilige is. De argumenten erbij geven meteen voeding aan een eigen denkproces hierover.

Heilige plaatsen en momenten

Op de heilige plaatsen (drie als het even kan, want dat is een heilig getal) mogen de geïnterviewden virtueel een kapelletje plaatsen. Dat de schrijvers dit dan in hun analyse vervolgens koppelen aan kartografie van de Biblebelt komt wat gekunsteld over. De antwoorden zijn rijk genoeg van zichzelf en hebben dit vergelijk niet nodig.

De heilige momenten hebben te maken met geboorte, dood en successen. Simon Wouda verwoordt het heel scherp: 'De mooiste en meest bijzondere dingen in je leven overkomen je. En vaak besef je pas achteraf wat het werkelijk betekent'.

Basis voor eigen pelgrimage

Peter Nissen schrijft in het voorwoord dat de speurtocht van Jeroen Jeroense en Theo Overduin ons aanmoedigt om in ons eigen levensverhaal op zoek te gaan naar: wat is mij heilig? Daar sluit ik mij helemaal bij aan. Een mooi boek om zelf in stilte te overpeinzen en een mooi boek om met anderen het gesprek aan te gaan over de vraag wat jou heilig is.

Tanja van Leeuwen (@tanjavanleeuwen) is identiteitsbegeleider en bezig met een promotieonderzoek naar bronnen van waarden van leerkrachten op een katholieke basisschool.